

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachst.,
Nux. Augensfeld & Emeric Les-
ner. Heinrich Schalek. A. Op-
peilik Nachst., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekhstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erszsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în 66-ore și
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 260.

Brașov, Sâmbătă 26 Noemvrie (9 Decemvrie).

1905.

Meditări asupra unui comunicat.

Brașov, 8 Decemvrie n.

Scurtul comunicat, ce l'a adus organul din Sibiu al Sașilor „S. D. Tageblatt“ despre petițiunea consistorului săsesc din Ardeal către Majestatea Sa în contra cunoscutelor ordonanțe ale ministrului de instrucțiune Lukacs, ilustrează în mod deosebit miseria situațiunii nu numai a Sașilor, ci a tuturor naționalităților în fața uneltirilor de maghiarizare, cari n'au încetat un moment măcar nici după izbucnirea crizei.

Ce spune acest comunicat? Că Majestatea Sa a trimis petiția, ce a primit-o dela consistorul săsesc, ministrului de culte și instrucțiune publică cu imputernicirea s'o rezolve în cercul său propriu de activitate. Această vrea să dică cu alte cuvinte, că Monarchul nu vrea să ingereze, ci lasă ca ministeriul ungueresc să rezolve petiția Sașilor după cum va afla de bine. E așa și de cale constituțională, dela care Monarchul se ferește tare de a se abate cât de puțin. Așa s'a petrecut lucrul până acuma cu toate petițiunile și reprezentațiunile de felul acesta, adresate coronei. Dela început guvernele ungueresce au avut mână liberă față cu naționalitățile și măsurile lor au fost în aceste împrejurări totdeauna absolute.

Conștiința acesta, că poate dispune absolut în cestiunea școlilor și a învățământului public, l'a făcut și pe ministrul Lukacs din cabinetul reactivat, să vorbească într-o adunare electorală din Budapesta, din regiunile de sus, ca și când lui i-ar compete controlul asupra hotărârilor și faptelor Monarchului, ér nu invers. Se scie că la amintita adunare Lukacs a făcut o declarare cum n'a îndrăsnit s'o facă nici un Bismark în apogeul puterei sale, lăudându-se că în cestiunea lățirii limbei maghiare el vine cu măsuri mai energice ca ori-care dintre antecesorii săi. Ministrul se avântă a dice cu alusiune la petiția bisericeii săsesci din Ardeal: „Și contra

mea, ministrul antipatriotic, o biserică națională a adresat plângeri la forul cel mai înalt, la regele nostru, care va da cu cuvântul său regal o dovadă, că cultura națională maghiară este un sanctuar, de care nimenui nu-i este permis a se atinge cu mână profană“.

Observăm în trecut, că, încât pentru alegătorii cără care a vorbit, apucătura acesta n'a avut efectul dorit, căci la alegerea de ér ministrul Lukacs a cădut, rămânând în minoritate. Dér ceea ce a pus el în vedere în cuvintele de mai sus, s'a împlinit se vede, pe calea forului celui mai înalt, căci, după cum comunică foia săsescă, Majestatea Sa l'a însărcinat pe Lukacs însuși să hotărască asupra petiției Sașilor.

Foia săsescă sibiană a încheiat comunicatul său cu observarea: „Acum vom vedé în ce ton ministrul de instrucțiune publică va rezolva petiția noastră. Numai de aici se vor puté face concluziuni despre aceea, ce primire a avut petiția la Majestatea Sa“. E cam slabă speranța ce și-o fac cei dela organul săsesc, că Majestatea Sa va fi scris pôte lui Lukacs: veđi și-i liniștesce pe Sași. Dér chiar se se fi întâmplat, puțin de tot că mai nimic nu vor avé de aici, căci Lukacs le va implini câte o cerere neesențială ca cele ce le-a adus înainte comisiunea administrativă comitatensă din Brașov. Resultatul final însă va fi în ori ce cas o nouă lovitură dată Sașilor și naționalităților.

Vorbim încă ađi de Lukacs. Dér cine scie ce o se fie peste scurt timp cu el și cu cabinetul din care face parte? Rămâne însă în politica maghiară, în vreme de pace ca și de criză, un punct fix: avansarea continuă în măsurile de maghiarizare. Ca se dovedescă, acesta ministrul Lukacs a luat asupra-și moștenirea ministrului Berzeviczy și s'a sufulcat a documenta cu alte noué ordonanțe, că este și în privința acesta „progresist“.

Dintre toate icóna cea mai tristă ni-o oferă sigur buimăceala, de care

sunt cuprinse naționalitățile în fața acestei deplorable situațiunii. Într-o cestiune așa de capitală se găsec numi Sașii ardeleni să remonstreze la corónă. Episcopatele române nu se mișcă, numai în dizele din urmă cei din Caransebeș încercă a imita pe Sași. Nu dovedesce acesta nu numai lipsa de organizare a luptei de rezistență, dér și o totală lipsă de orientare la noi și la celelalte naționalități?

Putem dice, că acestea și-au pierdut deja aprópe cu totul firul acestor lupte și de aceea reacțiunea contra măsurilor nesăbuite de maghiarizare stă ađi sub zero, căci doră nu va voi nimeni să dică, că adunările populare, ce se țin pentru votul universal cu permisiunea lui Kristoffy, contribuie cât de puțin ca față cu nouele pericole ce amenințați se-și cunoscă adevérata situație.

Nici nu pot folosi nimic petiții și remonstrații ca ale Seșilor, după cum stau ađi lucrurile. Aici ar trebui să între în acțiune partidele naționale. Dér aceste unde sunt și ce-i de capul lor? Sași nici nu mai tratéză cestiunile de limbă și de cultură din punctul de vedere politic național. Ei au primit deja basa, pe care Iuliu Iusth recomandă a apropierea de naționalități: să învățăm cu toții limba statului. Organul săsesc din Sibiu o spune verde, că reserva ce o fac Sașii în privința acesta ca se fie și ei cât se pôte de cruțați în cultura lor, nici nu atinge în mod principiar postulatul maghiar acceptat de ei, ca nemaghiarii să învețe limba oficială a statului, și că aceea rezervă nici nu derivă din nisce aspirațiunii deosebite politice.

Cu alte cuvinte Sașii, după cum o spun și o mărturisesc ei însiși, au încetat să aspire a-și recăștiga drepturile politice naționale, și se mărginesc la minimul extrem, ce cer să li-se lase pentru cultivarea limbei și a culturii lor, după-ce se va face destul postulatelor unității naționale maghiare. Este acesta o politică cu ofica în piept, care nu se mai gân-

desce, decât numai a-și lungi dizele pe cât se pôte, fără speranță într-o deplină însănoșare.

Pe aceste cărări politice oficóse se îndesă acuma și curentele activiste dela noi, orbite de tot felul de iluzii, că au scăpat prin istețimea noilor politicieni de cătușile, ce li-le impunea până acum organizația partidului național român. Au scăpat de ele prin sacrificarea acelei organizații, băsate pe principiul de drept național, și a partidului însuși, care și-a pus ca țintă eluptarea și apărarea acestui drept.

Firesce că în asemenea împrejurări, având înaintea ochilor numai exemplul săsesc, noi uităm cu încetul de problema luptei noastre naționale și cum se vede, nici nu mai scim ce să facem și ce să începem față cu strigătele întețite din tabera adversară: învățați ungueresce!

De aici se explică confusiunea cea mare ce domnesce la noi și lipsa totală de plan și de sistem în cestiunile cele mai capitale și mai grave ale năvalei maghiarizătoare.

Când vom afla érăși firul, ce l'am pierdut?

Regele Greciei la Viena. Se anunță din Viena, că alaltăeri Majestatea Sa monarchul nostru a făcut o vizită de órá la regele George al Greciei.

În cercurile diplomatice se vorbesce, că cei doi domnitori au vorbit mai ales despre conflictul româno-grec și Maj. Sa monarchul nostru și-a exprimat dorința, ca acestui conflict să i-se pună capét cât mai curând. Regele Greciei a întors ér visita ce i-a făcut-o monarchul nostru. A stat puțin la Burg. Ađi se va da la Schönbrum un prânđ de gală în onórea regelui Greciei.

Điarul „Neue Freie Presse“ comentând visita regelui Greciei la Viena, dice că raporturile Greciei cu Puterile occidentale au fost întot-d'a-una dintre cele mai bune. Atât la Paris cât și la Londra, Grecii au avut în tot-d'auna amicitii sincere și căldurose. Chiar și raporturile Ateinei cu Berlinul s'au îmbunătățit anul acesta în urma apropierei Greciei de Turcia,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Confesiunile unui hoț.

(11) (Urmare.)

Baraca de lemn putregăită s'a prăbușit așa-dér și eu căđui în cada cu cement. Nu mi-am pierdut conștiința nici o clipă, și fără să-mi iau timp să cercetez, decă mi-oii fi contractat lesiuni seriose, sării din cadă și eșii prin coridorul lateral pe stradă. Când ómenii aglomerăți în fața casei m'au zărit fără pâlărie — căci mi-o perdusem în cădere, — plin de prav și de murdărie, nu s'au gândit să fiu eu hoțul nrmărit. Un om din mulțime mă opri totuși și mă întrebă, cine sunt și unde merg așa grăbit? Voiam să trec înainte fără să-i răspund, dér un al doilea mă prinse de braț și mă ținú locului. Prin o îmbrăncelă, cu care l'am lipit de zid, mă smâncii din mânilor lui și voiam să fug, dér întreg publicul se luă după mine și

mă impresură, așa că nu mai aveam pe unde scăpa. Polițistul S..., care probabil află imediat, că am fost prins, se apropiă de grup în pași alergători. Când mă zări, în iritația lui se răcădui cu bastonul său masiv asupra mea. Eu îl apucaí însă de mână și i-o succii îndărét, așa că scóse un țipet și scăpă bastonul din mână. Publicul imi luă acum partea și un măcelar începú să protesteze, dicénd, că da, pot să mă aresteze, nu însă să mă bată. În sfirșit veni și polițistul M... și încă câți-va gardiști și m'au tirit în arestul polițienesc, unde am sosit în trei minute. Acolo voiră să mă bată. Dér inspectorul, care imi cunoscea temperamentul — căci după cum se scie, înainte cu câte-va dize i-am asvirlit ghetele în cap — nu îngădui să mă bată, ci ordonă, să mă bage în celulă; aici era să aștept cele ce se vor mai întâmpla, căci densus voia să raporteze cazul imediat presidentului polițienesc. Pe la órele opt séra veni inspectorul însoțit de o escortă și un sergent și imi comunică, că presidentul de astă-dată nu-mi dá nici o

pedepsă, cere însă să mă port liniștit, cât timp voiți mai sta în acest arest.

Am răspuns politicos, că decă mă vor lăsa în pace și nu mă vor insulta, am să mă port liniștit, fiind eu dela natură o fire astempărată. Inspectorul mi-a mai ținut o mică lecție de morală, și m'a asigurat, că are să pórte de grijă, să nu mi-se întâmple nici uu desagrement, și după acesta s'a retras cu escortă cu tot.

Fiind-că nu aveam la mine bani, pentru a-mi cumpéra alimente, ér mănecarea ce mi-se dedit în arest nu era de loc suficientă, ca să-mi aline fómea, m'am jeluit la inspector, care a mers apoi cu mine la medicul arestului. Acesta imi ordonă hrană ca pentru infirmii, care mi-se aducea direct din bucătăria inspectorului.

Era un favor special acesta, căci este o deosebire enormă între hrana de arestant și între aceea, ce mi-se aducea dela inspector. Cei dinprejurul meu se uitau chiorii la mine pentru acest favor și credeau, că privilegiul acesta mi-s'a dat în urma intervenției nevetei mele séu a

presidentului. Ce mă priveau însă pe mine motivele! Eram mulțumit cu faptul, și până în ziua de astăđi nu sciu care a fost cauza privilegiului. În ori-cecas, cele două luni pretrecute în arestul polițienesc din Frankfurt a M. a fost timpul cel mai frumos, ce l'am trăit vre-odată în pușcărie.

Într'aceea ziua nóptea imi martirisam creerul, cum aș puté să scap de pedepsă severă, ce mă aștepta în Elveția.

Atunci imi veni ideea, să mă prefac că-s nebun. Și am început să-mi pun în practică planul. Ca introducerea am simulat accese ușore. Și am isbutit mai bine, decă mă așteptam, căci am atras întréga atențiune a personalului și inspectorului prin purtarea mea ciudată. După cincii zile inspectorul se decise a mă examina prin medicul arestului.

Nu-mi era témă, că medicii vor recunosce adevérata mea stare, cu toate acestea nu-mi preta venea la socotélă, căci decă era să fiu supus observațiunilor medicale, va trebui să pierd cel puțin șese luni, până ce doctorii își vor formula pă-

Atitudinea și tactul Greciei către Rusia în timpul războiului ruso-japonez a contribuit să facă și mai intime raporturile dintre cele două state. Cordialele relații cu Austria devin din ce în ce mai strinse, de oare ce guvernul grecesc a recunoscut realitatea politicii austriace în Macedonia, în vreme ce contrastele italo-grecesci din cauza cestiunii Epirului au rămas latente, fără a compromite însă bunele relații între cele două state. Alt-fel sunt însă raporturile între Grecia și România. Trebuie să se deploreze acest conflict, care e în opoziție cu interesele grecesci. Conflictul a devenit și mai acut în lipsa regelui din Atena, și tocmai de acesta se va trata în timpul prezenței regelui George la Viena.

Mesagiul lui Roosevelt. Mesagiul președintelui Roosevelt pentru deschiderea congresului relevă necesitatea bunelor raporturi comerciale și se ocupă de conferința de la Haga, asigurând că guvernul va face totul pentru a favoriza succesul ei, în interesul păcii internaționale și al dreptății. Dacă va fi cu putință, se va încheia și un tratat de arbitraj general între națiunile care sunt reprezentate la această conferință. Mesagiul vorbește de situațiunea marinei și a armatei și cere *sporirea armatei de uscat* atât de slabă, precum și *sporirea fotei*. În cestiunea admiterii imigranților în America, președintele spune, că cestiunile de morală și cele sociale trebuie să servescă de normă în această privință, pe când cestiunile de origine sau de rasă nu au de jucat rol. Anarhiștii ca și toți indiviții violenți, precum și oamenii imorali, leneși și degenerați, nu trebuie să fie admisi în Statele-Unite. Guvernul salută intențiunea Japoniei de a garanta intergritatea Chinei și vede în această decizie o dorință de a se menține pacea lumii.

Agitația socialistă în Germania. Socialiștii au decis să organizeze o agitație în toată Germania în contra legilor marinei și a impozitelor și de a ține pretutindeni manifeste de protestare, din care prima va avea loc la Karlsruhe.

Crisa.

Audiența lui Fejervary.

Majestatea Sa a primit Miercuri într-o lungă audiență pe ministrul președinte ungar Fejervary, care i-a făcut un raport amănunțit asupra situațiunii și a prezentat monarhului propuneri însemnate pentru sanarea stărilor critice și pentru rehabilitarea ordinii sdruncinate.

Diare bine informate pretind a ști, că Fejervary a cerut între altele de la Corună amânarea dietei înainte de 19 Decembrie, apoi dizolvarea ei în Ianuarie, și alegerile nouă să se facă târziu în toamna anului viitor. Pentru cazul când Maj. Sa n'ar aproba aceste propuneri, guvernul își

demisiunea, ceea-ce de repetite-ori s'a mai întâmpnat în ultimele săptămâni.

Majestatea Sa și-a rezervat deciziunea pe mai târziu — spune un raport oficial.

Azi, Vineri, Fejervary va pleca din nou la Viena, rămânând Sâmbătă și va fi primit în audiență specială. Probabil, că în audiența de mâine se va aduce o decizie definitivă asupra propunerilor guvernului ungar și prin această și asupra sorții acestui guvern.

Armistițiul și compromis.

În ședința de alaltăeri a comitetului coalițiunii s'a lansat cestiunea unui armistițiu. Se știe, că în partidul 48-ist se ivise un puternic curent, care pretindea, că dacă la 19 Decembrie se va amâna dieta prin rescript regal, dieta să rămână întrunită și să nu cedeze de cât forței brachiale. Elementelor mai moderate, în frunte cu Kossuth, li-a succedat a determina pe extremiști, să renunțe la pretenșiunea această. Drept aceea comitetul a hotărât, că dacă camera va fi din nou amânată, membrii parlamentului să se supună cuvântului regal și să se îmbrace în linște, pentru a nu provoca aplicarea forței.

Se vorbește acum și despre un *compromis*. Bărbații politici fruntași, între care și fostul ministru de finanțe Lukacs, își dau silința, ca pe baza concentrării partidelor 67-iste să se facă un compromis din care să urmeze formarea unui guvern legal constituțional, de altă parte să mulțumescă pretenșiunilor partidului independent chiar și pentru cazul când ei n'ar lua direct parte în viitorul guvern.

Bate la ochi, că diarele coalițiunii constată unisono, că la toate partidele parlamentare se poate espiera azi o serioasă înclinare spre o înțelegere pacinică.

Oficiul »Magyar Nemzet« vorbind despre situația actuală dă, că factorii normali nu se eschivează de la o descurcare pacinică. Dacă coaliția are condiții acceptabile, n'are de cât să iese cu ele pe față.

Sfârșitul grevei.

Organul socialiștilor din Budapesta anunță, că s'a stabilit o înțelegere între culegătorii greviști și între o parte a diarelor boicotate. Alaltăeri după amiazi s'a ținut o consfătuire comună între delegații comitetului organizator al socialiștilor, între reprezentantul tipografiei »Globus« și între prin-redactorul de la »Magyarorszag« și au încheiat o învoială, la care au aderat editorii de diare. Diarele, care și-au dat concursul la această învoială, sunt: »Magyarorszag«, »Független Magyarorszag«, »A Polgar«, »A Nap«, »Magyar Szó«, »Budapester Tagblatt«, »Magyar Estilap«.

O cetă de 3000 socialiști s'a dus alaltăeri s'era dinaintea clubului social-democrat. Din ferestra diarului »Népszava« Kardos Jakab li-a adresat o vorbire în

care a dat, că diarele care au lucrat contra socialiștilor, au pus botul pe labe și s'au obligat, că de aici înainte vor scrie în ton cinstit despre lupta muncitorimeii și nu vor mai calomnia pe cei care participă în mișcarea muncitorilor. Lupta nu s'a sfârșit încă, toți trebuie să participe și de aici înainte la această luptă pentru votul universal.

Din parlamentul german.

În ziua primă (6 Decembrie) a sesiunii »Reichstag-ului german interesul principal s'a concentrat la marele discurs asupra politicii externe, pe care cancelarul imperiului, principele de Bülow l'a ținut la sfârșitul ședinței. Este pôte cel mai important și cel mai serios discurs, pe care l'a pronunțat vr'o dată cancelarul și se pôte dice, că în ultimii ani nici un bărbat de stat european n'a pronunțat un asemenea discurs. Și tonul în care a fost predat discursul înă s'a abătut dela șablonul diplomatic, căci după cum se anunță din Berlin, cancelarul a vorbit încet, apăsat și la anumite pasaje a ridicat tonul, și parlamentul l'a ascultat în tăcere adâncă, numai din când în când se producea mișcare printre deputați.

Principele Bülow a declarat din capul locului, că situația externă nu e satisfăcătoare și că sunt de temut *nouă incertături*.

Parlamentul asculta cu încordare și o mișcare viuă se produse, când Bülow a declarat franc, că *raporturile între Germania și Anglia sunt încordate și că această încordare inspiră îngrijiri*.

Cancelarul și-a exprimat ce e drept speranța, că sfurtările îndreptate spre înlăturarea neînțelegerilor vor fi urmate de succes, d'ér această declarație a fost rece de tot și se vedea, că cancelarul nu prea are iluziuni.

În privința poziției Italiei în tripla alianță, Bülow a constatat, că între Italia și Austro-Ungaria s'au întâmpnat *désacorduri*. Germania, a dat Bülow, ține la tripla alianță, trebuie însă în cas de nevoie să ne pregătim a intra în acțiune și fara aliați.

Situația Germaniei în Asia de Ost nu este atinsă prin convenția anglo-japoneză, adaugă însă, că se va vedea în ce spirit va fi interpretată această convenție.

Cancelarul a desvauat svonurile, că Germania s'ar fi amestecat în afacerile interne ale Rusiei, cu deosebire în chestia Poloniei, a relevat însă, că Germania în părțile polonese ale sale va ști menține ordinea.

În chestia Marocului cancelarul a făcut de asemenea un esposeu franc, recapitulând fazele întregii afaceri. Este absurd, a dat el, că Germania ar vré să atace Franța, d'ér svonurile colportate pe contul iubirei de pace a Germaniei, le-a declarat de asemenea drept semne ale ostilității față cu Germania.

„Ungurii ardeleni în primejdie“.

Conștiința cea rea îi r'ode cumplit pe adversarii neamului nostru. Deși timpurile nu sunt de loc potrivite pentru a răspândi în țără și lume faime și calomnii din cele mai ticăloase asupra Românilor, ei nu se sfesc a lansa fel de fel de minciuni prin presa lor orbită de patimă și ură și a alarma pe conaționali lor cu vorbe de nimic despre o pretinsă mișcare revoluționară a Românilor ardeleni îndreptată în contra Maghiarilor.

Diarul »Hazzank« din Budapesta publică într'un număr al său mai nou nisce calomnii miserabile la adresa Românilor, cu scop par'că de a provoca la ură pe Maghiari și a ridica asupra Românilor violența și góna celor de la stăpânire. Eță ce știe să spună numita fôte:

Ci-că printre Români ardeleni s'ar fi pornit o mișcare, ce seamănă cu începutul marilor vărsări de sânge de la 1848. Mai ales Români din comitatele Alba-inferioară, Terna-va-mare și Bistrița-Năsăud sunt înarmați împotriva Maghiarilor. Se pregătesc din nou tăpurile lui Horia, Cloșca și Iancu, simțindu-se pretutindeni activitatea mâinii vieneze. Români din comitatul Bistrița-Năsăud sunt provăduți cu puști militare. În acele părți nici nu se mai ținusec, că puscile și cartușele le primesc din Viena (probabil și din Budapesta). Cei-ce urmăresc cu ochi ageri mișcarea Românilor din comitatul Terna-vei, adevărați notarii comunali, au rugat pe fișpan să sporască gendarmeria, d'ér fișpanul s'asa refuzat. »Tótă încrederea noastră — scrie corespondentul numitei foi — este în gendarmeria credincioasă. Dacă Români ar strica linia ferată, suntem pierduți, de oare-ce feciori de la regimentele maghiare nu ne pot veni în ajutor«.

Mult mai critică este situația în comitatul Albei inferioare. Corespondentul nostru ne scrie, că în urma agitațiilor neînfrânate Aiudul și împrejurimea sunt în mare primejdie; Români din acest ținut se înarmază și armele le capătă — cum știe ei — din Viena. Se țin mereu adunări în contra opreliștei autorităților comitatense. Câmpenii sunt crăși punctul central, ca la 1848. Zlatna, Șardul, Bucurdea sunt tot așa neapărate ca la 1848. Aiudul nu este azi asa de neapărat ca atunci, căci tinerimea (maghiară) de acolo încă se pregătesc pentru cas de atac, afară de acesta sunt honveții. D'ér se pôte întâmpla, ca acești honveți să fie trimiși în altă parte...

Nu ne-am fi mirat, dacă aceste sciri alarmante, mincinoase și ticăloase s'ar fi publicat în vre-un diar umoristic ca »Boulevard Istok«. Să vină însă o fôte ca »Hazzank«, ce se pretinde seriosă, și să dea loc în colonele ei la astfel de insinuațiuni și calomnii miserabile, — e ceva îngrijitor. R'eu serviciu fac diarele de propagandă maghiare când se lasă seduse și amăgite de nisce corespondenți provinciali maniaci, care țin să-și câștige merite »patriotice« prin calomniarea în chip atât de infam a unui popor pacinic și liniștit, și îndoit păcătoși sunt aceia, care în loc de a arunca la coș născocirile veninoase ale scribilor »patriotici«, le dau loc în colô-

rerea. Începui deci să mă las de simularea acceselor, și imi dedeam numai aerul unui om, căruia îi lipsesce o Sâmbătă. Am obținut un rezultat escelent, căci în vr'o două săptămâni toți se deprinseseră cu poznele mele inofensive și mă tratau ca pe un copil. Devenisem ohiar centrul a numărôse atențiuni delicate, ba erau printre acești Germani buni și de aceia, care făceau reproșuri atât inspectorului, cât și revisorului W.... pentru-că la intrarea mea în arest m'au tratat atât de brutal. D'ér nu sunt — diceau ei — decât un serman nenorocit, vrednic de milă și care nu pôte fi făcut responsabil pentru faptele sale.

La 17 Octomvrie veni Gerda la Frankfurt. I-se adusesse la cunoștință, că sunt închis. Sermana femeie, când a aflat de arestarea mea, deși slăbită de lehuzie, a plecat numai decât din M.... și a alergat să facă ceva pentru mine. Ea habar n'avea, că aș fi un aventurier, din contră credea că sufer de bóla kleptomaniiei, fôrte răspândită chiar în clasele cele mai distinse. N'ef prin gând nu i trecea, că »klepto-

mania« mea ar fi o profesiune bine studiată și că eu numai în urma acestei profesiuni am fost în stare a duce o viață atât de luxuriôsă. Ea se grăbi deci la Frankfurt, unde avu de biruit o mulțime de dificultăți, până putu să străbată la mine. Dintru început nu credea nimeni, că nevasta unui atare escroc, să fie în ade-văr o contesă R.... și că ar ignora cu desăvirșire caracterul bărbatului său. D'ér în cele din urmă au trebuit să se convingă, și nevastă-mea obținu permisiunea, de a mă puté visita de două ori pe zi.

În aceeași zi fui chemat în cabinetul inspectorului, unde Gerda mă aștepta. De și nu credesem, că va veni așa curînd, totuși în clipa când mi-s'a comunicat, că mă va visita, mi-am ticluit un plan, cum să mă port față cu d'ensa. Spre a justifica întreaga mea purtare, și în special furtul din Luzern, trebuia să mă present eu ca nebun, și încă într'un grad mai mare decât până acuma. Când am fost condus deci în parloar, imi țineam ochii înholbați, privind drept înainte, în vid, și nu mani-

festam nici o emoție. Mă arătam că nu-mi aduc aminte unde voi fi v'edut această femeie, care stetea scaldată în lacrimi înainte-mi, și că ar fi soția mea, habar n'aveam.

M'am apropiat de d'ensa și mă uitam cu ochi sticloși în față-i. Nenorocita femeie, când m'a v'edut în această situație, veni spre mine cu brațele deschise, mă îmbrățișă și mă aședă pe o bancă lângă sine, par' că aș fi fost o ființă fragilă. Buna și delicata ei inimă sângera de milă pentru mine. Ea imi ștergea lacrimile, care imi curgeau din ochi, fără să vréu, mă desmierda și imi vorbea ca unui copil bolnav. Mă săruta când pe frunte, când pe buze și era sdrobotită de durere, rev'edându-mă după o'absență de trei săptămâni din M.... în starea această deplorabilă. Mă copleși în plânsete cu sughiț cu vorbe mângăioase, imi spunea că cu tôte cele întâmplate, eu totuși am să fiu George al ei, și mai adaugă: »Or' ce s'ar întâmpla, soția ta și copilul t'eu, vor rămâne vecinic la tine«. La tôte acestea eu răspundeam în cu-

vinte incoherente, d'ér tot mereu îi apucam deliciosul cap cu amîndouă mâinile și o sărutam pe ochi, pe buze, ca și cum aș fi voit să sorb într'ega dulc'etă, ce emana dintr'nsa, și de care pôte nu peste mult nu voi mai avé parte. De altm'intrea mă țineam în rezervă și nu îndrăzniam să vorbesc nici de nenorocirea noastră, nici să întreb de copil, căci știam să mă prefac, par' că aș avé de a face cu o streină.

Ce scenă tragică! Președintele polițienesc și un consilier, care erau de față, erau adânc mișcați. D'ér cea mai emoționată era biata mea nevastă: mă credea bolnav și mă iubia înca și mai mult. Dacă n'ar fi fost influințată nici dintr'o parte, această escelentă femeie nu m'ar fi părăsit niciodată, nici-odată! Pentru d'ensa eram tot bărbatul ei, căruia își dăruise într'ega inimă, și tăiat copilului ei. D'ér influențele de mai târziu și t'ema, că mătușa ei, contesa V...., i-ar suprima renta de 6000 m'arcă, și ar ajunge împreună cu copilul prada miseriei, au silit'o după dece luni, pe cari eu le-am petrecut în temniță, de a intenta

nele lor, provocând astfel la ură pe Maghiari în contra Românilor.

Tot ce publică »Hazánk« sunt pure invențiuni criminale eșite din glăvățina vre-unui corispondent ce suferă de maniminciune, ori a vre-unui nenorocit descreerat »patriotic«.

La asta se reduce totă pretinsa primăjdie, în care s'ar afla Maghiarii ahdeleni.

SCIRILE DILEI.

— 8 Decemvrie n

Ministrul de culte Lukacs căduț la balotaj. Eri a avut loc în cercul II electoral din Budapesta balotajul între ministrul de culte Lukacs și independistul Emeric Nemeth. Lukacs a rămas în minoritate cu 231 voturi față de Nemeth.

Intrunirea socială a membrilor casinei române din Brașov, ce se va ține mâine, Sâmbătă seara în sala albastră a Redutei, promite o reușită frumoasă prin participarea anunțată a unui număr mare de familii ale membrilor Casinei. Comitetul casinei s'a îngrijit, ca întrunirea de mâine să se țină în cea mai frumoasă și distractivă. Precum aflăm, vor lua parte și mai mulți membri externi ai casinei începând la 7^{1/2} seara.

Diu Zărnești ni-se scrie: Ca dovadă despre puținul interes al celor chemați pentru conducerea afacerilor noastre bisericesci, școlare și fundamentale în cercul Braului, vă comunic scirea tristă, că sinodul protopresbiteral al tractului Bran, deși a fost de două ori convocat din partea d-lui I. Dan, care de trei ani administrează acest protopopiat, nu s'a putut ține din cauză, că nu s'au prezentat nici odată membrii în numărul cerut de statutul organic. Astfel din cauza indolenței unor membri, între cari și un avocat din Brașov, apoi învățători și alți slujbași bisericesci, aparatul constituțional al bisericeii noastre române gr. or. în tractul Branului nu mai poate funcționa, este oprit în loc. Căci, după statutul organic, care este în vigoare, în fie-care an trebuie să se țină sinod protopopesc. Altmintrelea trăim în *eo-lee*.

Audițiunea musicală Corfescu. În prezența unui public ales, întrunit în sala de examene a liceului ev. săsesc din localitate, baritonul Corfescu a avut bunăvoința a aranja eri seară cu concursul binevoitor al d-lui director de muzică Dr. R. Lassel o audițiune musicală gratuită, în vederea concertului ce-l va da în Brașov în ziua de 19 Decemvrie n. Asupra acestei audițiuni vom reveni mai pe larg în unul din numerele viitoare. Deocamdată trebuie însă să constatăm, că d-l Corfescu s'a dovedit un cântăreț cu temperament de primul rang, executând mai multe piese (romănesci, germane, ungurești, franceze), spre cea mai viuă plăcere a cercului restrîns de ascultători. D-l Corfescu, care dispune de o voce amplă și frumoasă cu timbru de bariton-tenor, merită fără îndoială sprijinul publicului brașovean, amator de muzică, și în deosebi al Românilor din Brașov.

divorțul. — Dér la tôte acestea nu mă gândiam în acele clipe. După-ce am stat împreună o jumătate de oră, consilierul a avertisat-o să terminăm convorbirea și făcu semn celor patru gardieni să mă conducă érași în celulă. Mi-am părăsit soția, fără să-i fi spus un cuvânt din celea ce îmi chinuiau inima. Nicî măcar rămas bun nu mi-am luat dela dînsa.

După o oră inspectorul veni în celula mea, să vadă în ce dispoziție sufletească mă aflu. Eu scieam, că decă ar observa un semn de iritație, nu mi-ar mai permite să mă întilnesc cu nevasta, și am făcut o mutră din cele mai liniștite. Inspectorul mi-a și spus, că decă voiți fi tot așa, la ôrole 3 după amiazi voiți fi condus érași jos în biuro, ca să mă întilnesc cu nevasta. Deși m'am bucurat foarte, totuși n'am răspuns nimica, spre a produce impresia, că totul îmi este indiferent.

După amiazi pe la trei, după cum mi-se promisese, am fost dus érași în parloar. Când am intrat, Gerda s'a ridicat, mi-a venit înainte și m'a condus cu îngrijire la bancă. Spre a pute vorbi mai bine, m'am prefăcut par' că aş ave un moment lucid în creerul meu nebulos. Mi-am dat jacă, ce e drept, silința de a privi sâlbatic

Amenințările contra Românilor macedoneni. Din Balcama (Macedonia) se scrie: Vandalismele săvirșite de bandiții greci în nenorocita noastră comună, întrec ori-ce închipuire și bieții români lipsiți de ori-ce protecție, sunt disperați cu totul. O simplă enumerare de fapte va dovedi mai bine în ce stare de plâns am ajuns. În primul rând tinerii români au fost constrinși sub amenințare de mörte să se înroleze în bandele lor. După acesta au impus comunelor să furnizeze tôte proviziunile trebuincioase celor 4—5 bande, cari operază în jurul ei. Ba chiar bandiții rechișiți-néză toți cai, ca să-i porțe pe dênșii și să le care proviziunile și munițiunile. Ca și când tôte acestea n'ar fi de ajuns să ne ducă la ruină, bandiții greci au interzis locuitorilor ori-ce relațiuni cu partizanii ideii romănesci și au făcut o listă, pe care figurază toți cei-ce trebuie omorâți, pentru-că nu s'au declarat greci. Dér ceea-ce întrece ori-ce margine, este faptul, că banda criminalului Vardas, când a intrat pentru prima oră în comună, distribuind locuitorilor vr'o 700 de puști Gras, el și ômenii săi au siluit peste 15 femei și fete dintre cari unele minore. Multe din aceste nenorocite au murit de spaimă și orôre, altele au preferit sinuciderea. Disperarea locuitorilor a ajunsă la culme.

Têrgul de Crăciun. În beneficiul sanatorului de tuberculoși, anul acesta, ca și anul trecut tôte societățile de dame din Brașov și Săcele, fără deosebire de naționalitate și confesiune vor aranja un »têrg de Crăciun«. Têrgul de Crăciun se va ține Duminecă în 10 Decemvrie a. c. în sala Redutei orășenesci, începând la 4 ore p. m., — finea la 12 ore nôptea, și vor fi puse în vânzare jucării de copii, tot felul de cadouri de Crăciun și țesături săcuiesci dintre cele mai frumoșe și mai alese cu prețul de 1, 2, 3, și 4 corône. Pe când cu această ocaziune pe de-oparte se pot acoperi trebuințele de cadouri de Crăciun. pe de altă parte se face o faptă bună permanentă în interesul mântuirii semenilor noștri bolnavi de plumân. După amiazi va cânta muzica orășenescă. Intrarea 40 bani. Prezidentele reuniunilor adresază un apel publicului de a sprijini această operă filantropică.

Familia principelui de corônă român în balon. Din București ni-se scrie, că Marti d. a. s'au făcut din nou încercări de ascensiune cu balonul regimentului 1 de geniu. La prima ascensiune au luat loc în nacela balonului căpitanul Gorski și locotenentul Leonida, la a doua ascensiune principele Carol și locotenentul Asaki, la a treia ascensiune principesa de corônă Maria și căpitanul Gorski, și la a patra ascensiune mica principesă Maria, locotenentul Asaki și soldatul N. Popescu. Balonul captiv s'a urcat la tôte 4 ascensiunile până la o înălțime de 600 metri.

»Ferencz Iozsef« și »Radu Negru«. Din București se scrie, că curtea de casatie a cassat sentința curții de apel din Galați în procesul pentru ciocnirea vaporului român »Radu Negru« cu vaporul soc. austro-ungare de navigație »Ferencz Iozsef« și a ordonat o nouă pertractare înaintea tribunalului lîfov.

și a manifesta o atitudine desordonată, dér vorbele îmi erau mai lămurite și mai coherente. Gerda profită de acest moment, spre a-mi face reproșuri pentru fapta din Luzern. I-am răspuns, că aproape nu-mi mai aduc aminte de furt, și în tot cazul trebuie să-l fi săvirșit într'un acces de nebunie și fără premeditare. Soția mea auzind acesta, se adresă presidentului și consilierului, cari erau și acuma de față, și le dîse:

»Nu v'am spus, domnilor, că bărbatul meu numai într'un moment de alienație a putut să săvirșescă furtul? Precum vedeți, nici nu-și mai aduce aminte, unde și cum s'a petrecut faptul«.

Domnii au răspuns, că în calitatea lor de funcționari germani nu pot să decidă, căci eu am fost arestat în numele guvernului elvețian, ér în arestul din Frankfurt voiți rămâne numai până voiți fi estradat la Luzern, unde am comis crima.

Am mai stat câteva clipe împreună, vorbind despre diferite lucruri și plâns-am cu lacrimi ferbinți și sincere, până soția mea trebui să mă părăsescă érași. Ea avea de gând să plece în acea seară la Luzern, ca să umble pe la tôte autoritățile și să în tervină în favorul meu. (Va urma.)

Alegerile pentru congresul național bisericesc. În diecesă Aradului au fost aleși deputați mireni pentru congresul național bisericesc următorii domni: Dr. Iosif Gallu (în cercul Chiseteu), Dr. Emanuil Ungurianu (Vinga), Virgil Thomici (Birchiș), Vasile Goldiș (Buteni), Dr. Nestor Oprean (Bănat-Comloș), Dr. Nicolae Oncu (Giula), Dr. Ioan Suci (Radna), Mihai Veliciu (Chișineu), Dr. V. Cioban (Lipova), Petru Truția (Halmagiu), George Feier (Ienopole) Pavel Rotariu (Timișôra), I. Rusu-Șirianu (Șiria), Aurel Popoviciu (Arad).

Populația României. După ultima statistică a serviciului statistice generale, populația României este de 6.392.283 locuitori. Repartisată pe regiuni, această populație o în Muntenia de 2.880.689 locuitori, în Moldova 1.970.917, în Oltenia 1.261.167, ér în Dobrogea 279.800.

Recunosceri. În ședința de Mercuri a camerei române a fost recunoscută calitatea de cetățen român a d-lui I. Albuț, eri în ședința de Mercuri a Senatului calitatea de cetățen român a d-lui Nerva Hodoș.

Emigrările din Dobrogea. Ministrul de domenii voind a pune capăt emigrărilor din Dobrogea, a hotărît să împroprietărească în județele Tulcea și Constața și pe însurățele.

Fuga Evreilor din Rusia. Un diar din Iași anunță, că numărul celor refugiați din Rusia în acel oraș este așa de mare, încât pe la hoteluri nu se mai găsec camere libere. În fie-care seară sosesc cu trenul de Ungheni foarte multe familii evreesci și rusesci din Odesa, Kișineu, Sebastopol etc.

Manifeste sedițioase la Constantinopol. Pe zidurile caselor câtorva demnitari s'au găsit lipite afișe scrise în turcesce și francezese în care se spune: »Ghiaurii continuă a ocupa țera noastră«. Poliția a rupt afișele în grabă.

Concertul societății filarmonice. Mercuri seara publicul brașoven, doritor de muzică orchestrală, s'a întrunit din nou în sala cea mare a Redutei pentru a asista la primul concert al societății filarmonice în noul ei an de activitate. Concertul s'a inaugurat prin executarea simfoniei »Es-dur« de Mozart, fascinând prin frumșetea și vraja acestei creațiuni a nemuritorului compozitor publicul numeros asistent. Relevăm în deosebi părțile »Andante« și »Menoetle allegretto«, cari prin precisiunea executării și melodișele motive, au creat din nou un titlu de laudă și onore societății filarmonice și neobositului ei director M. Krause. Au urmat apoi două cântece solo executate cu acompaniament de orchestră de cătră »cântăreța de concerte vieneză« d-șora A. Gladt, o aparițiune impositantă și distinsă. Deși după părerea noastră alegerea ariilor »Ah Perfido« și »Rinaldo« n'a fost tocmai fericită pentru vocea concertantei, d-șora Gladt totuși a scitut prin vocea-i plăcută și flexibilă, deși mică în volum, să stôrcă bogate aplause ale auditorului. Ca încheiere s'a executat cu deplin succes Rhapsodia I. a lui Liszt.

Mișcările flotei turcesci. Vaporul »România« a sosit în Constanța alaltăieri la ora regulată. Echipagiul a declarat, că 7 vase turcesci au părăsit cornul de aur, luând direcția Nagara unde se află restul flotei. Escadra turcă e astfel constituită: 3 crucișătoare cuirasate, 2 torpilôre și un crucișător simplu. Staționarele din Constantinopol sunt gata pentru ori-ce eventualitate.

Giama la Astrakan. Direcțiunea generală a serviciului sanitar român a fost informată oficial, că la Astrakan (Rusia) s'a declarat giama. S'au trimis instrucțiuni autorităților medicale din Sulina spre a-se lua măsuri pentru desinfecția vaselor și a obiectelor, provenind din localitatea contaminată.

1. Efect sigur vindeător. Toți aceia, cari sufer de nemistuire séu stomacul nu funcționéză regulat ceea ce causéză constipație, durere de cap, lipsă de apêit séu alte bôle, pot conta la vinde care asigură prin folos'rea canoscr telor *prafuri seidlitz a lui Moll*. Cutii originale a 2 cor. se pot căpeta dînic prin postă dela farmacistul A. Moll lîferantul curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia se se cătră preparatul A. Moll provêdut cu marca de contravenție și subscriere.

Evenimentele din Rusia.

O scire din Petersburg anunță, că Miercni-nôptea s'a dat o luptă disperată între greviști și krumiri. Aceștia din urmă, rămânând biruitori, au restabilit serviciul telegrafic cu Londra. Cu tôte riguroasă supraveghiere militară, comitetul greviștilor a distrus cablul telegrafic la Wiborg. Cablul a fost imediat reparat, însă în cursul nop-

ței a fost din nou stricat. Toți stâlpii de telegraf au fost dați la pământ. În câteva puncte, curentul electric a fost făcut să se abată în pământ.

Guvernul a ordonat grabnica reintôrcere a trupelor din Manciuria. Telegrafisti, cari voesc să lucreze, sunt păziți de trupe, și li se dau în biuro paturi de dormit, lavôrê, săpun, prosôpe, perii de haine, cămăși de nôpte, etc.

Rușii vrênd să boteze pe evrei. Fuga evreilor bogăți.

»Universul« primesc dela corespondentul séu din Iași următoarele sciri:

Din sorginte sigură primesc scirea, că autoritățile polițienesci din Nijni Nowgorod (Rusia) au silit populația evreiescă să se adune în piața orașului, impunând tuturor să subserie un protest contra proclamării constituției; în cas contrar, poliția a amenințat pe evrei cu masacrarea.

Majoritatea, înfricoșată, a subseris; restul refuzând, s'a născut o gravă încêerare provocată de spioni polițienesci. Venind cazacii au împușcat 23 de evrei și au rănit 86.

A sosit în Iași Irchemensky, funcționar superior la primăria din Kișineu și mare proprietar. Numitul declară, că a părăsit Kișineu din cauza situațiunei grave de acolo. Totuși evreii ruși aflători în Iași afirmă, că Irchemensky este un șef antisemit făcând parte din societatea huliganilor. Au mai sosit evreii milionari Abraham Mutchnich și Herman Gluecklich cu familiile. Ultimul declară, că preoții ruși au întreprins în Basarabia o energică propagandă pentru ca evreii să trecă la creștinism, amenințând pentru cas contrar cu furia antisemiților.

Evreii refuzând și temându-se de nouă revolte, fug în străinătate. Din altă sorginte se vestesc, că evreii bogăți plecând, rămâne numai evreimea săracă cuprinsă de panică și muritôre de fôme. Acești evrei amenință pe coreligionarii lor bogăți, cari plecând li lasă fără sprijin.

Inspectorul vamal Paleologu din ordin superior, a plecat la Ungheni, unde a luat întinse măsuri, ca nimeni să nu pôtă intra în România fără acte în regulă și garanții morale.

Luni nôptea au fost surprinși la Sculenii-Ruși cinci huliganii încercând să incendieze tirgușorul locuit în întregime de evrei. Huliganii au isbutit să fugă. — Pannica evreilor e mare.

Turburările militare la Kiew.

În privința răscôlelor militare la Kiew sosesc următoarele amênunte:

La 1 Decemvrie st. n., se dispuse ca soldații din batalionul de săpători să facă serviciul postal și telegrafic în locul greviștilor.

Soldații au refuzat și imediat s'a arborat pe casarma regimentului steagul revoluționar.

Venind generalul Sucholin, a invitat pe rebeli să cêră scusă pentru indisciplină.

Soldații s'au înturiat să strige: La arme fraților!

Sucholin a trebuit să fugă.

De ôre ce ofiterii prezenți au asistat nepăsători la această scenă, se crede, că ei se declaraseră solidari cu trupele.

A început apoi o adevărată defilare a batalionului cu muzica în frunte și cu steaguri roșii. urmat de infanterie și de cazaci, cari fuseseră chemați pentru restabilirea ordinii și cari se uniseră cu răsvrățiții.

Cortegiul se îndreptă spre gară, unde săpătorii invitară pe lucrătorii de la depozitele gării să se unescă cu dênșii, ceea ce s'a și făcut.

Procesiunea a apucat apoi spre bazarul evreesc. De-odată din casarma învecinată se traseră salve de focuri asupra rebelilor. Aceștia au asediat casarma. Curioșii cari urmau cortegiul au fost cuprinși de o mare spaimă.

S'a dat o bătălie teribilă între răsvrățiți și garnisóna casarmei. 22 inși au fost uciși și 40 răniți.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 8 Decemvrie. Țarul a sancționat legea privitôre la *votul universal*.

Wladiwostok, 8 Decemvrie. Linia ferată siberiană a fost stricată de trupele revoltate. Wladiwostokul, cu tôte fortărețele sale, se află în flăcări.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Avis.

In cestiunea edițiunii a 5-a a manualului **Abecedar și întâia carte pentru deprinderea limbii maghiare**, 1906, de Koos Goldis, apărută zilele acestea în prelucrare nouă și cu ortografia Academiei Române, — Editura H. Zeidner, a primit de la d-l Dr. Pintér Gabor inspector reg. școlar următoarea scrisoare, a cărei traducere din cuvânt în cuvânt o dă în următoarele:

Cătră onoratul domn **H. Zeidner**
în Brassó (Brașov.)

Despre cele două cărți prezentate mie și anume: a) „Abecedar....” de Koos Ferencz și Goldis Vasile, a cincia edițiune, prețul legat 40 fleri; mai departe b) „A doua carte pentru deprinderea limbii maghiare în școlile pop. rom., ediția a doua corect. 1902. legat, prețul 50 fl., nu pot înțelăsa a vĂ aminti, că amândouă cărțile de mai sus sunt manuale de școlă fôrte potrivite pentru a învĂta elevii din școlă populară română conversarea în limba maghiară. In loc de gramatică conțin bucăți de pertractat cu un material ușor de înțeles pentru elevi și luat din viața poporului, și sunt acomodade treptat după gradul de dezvoltare al cunoscințelor elevilor. Prin o tractare metodică a bucăților din partea învățătorilor, elevii din școlă populară pot ajuage ușor la un rezultat bun în conversarea limbii maghiare și își pot căștiga cunoscințele cele de lipsă în limba maghiară pentru tensiunile mai simple ale vieții. Deorece până acum puține manuale de școlă sunt întocmite pe metoda directă, aceste două cărți însă în tot cuprinsul lor sunt întocmite după metoda de mai sus și astfel este de dorit, ca să faceți dispozițiunile cele de lipsă pentru aprobarea ministerială”) a cărților sus numite și în această nouă edițiune.

Brassó (Brașov) în 29 Noemvrie 1905.

Dr. Pintér Gabor,
inspector de școlă reg.

*) Pentru aprobarea și acestei ediții s'au făcut pașii necesari. După cum se știe ediția anterioară a fost aprobată. — Edit. H. Zeidner.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Decemvrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	113.40
Renta de corone ung. 4%	95.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	85.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	86.—
Impr. ung. cu premii	214.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	158.—
Renta de hârție austr. 4 1/10	99.75
Renta de argint austr. 4 1/10	99.65
Renta de aur austr. 4%	117.60
Renta de corone austr. 4%	99.75
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	80.85
Losuri din 1860	156.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.30
Acții de-ale Băncei ung. de credit	785.30
Acții de-ale Băncei austr. de credit	666.—
Napoleondori	19.16
Mărci imperiale germane	117.65
London vista	240.22 1/2
Paris vista	95.62 1/2
Note italiene	95.70

Cursul pietei Brașov

Din 8 Decemvrie n. 1905.

Bancnote rom. Cump. 18.88	Vënd. 18.92
Argint român	18.80
Napoleond'ori.	19.06
Galbeni	11.20
Mărci germane	117.20
Lire turcesci	21.50
Scris. fonc. Albine 5%	101.—
Ruble Rusesci	2.52

Unde se mănâncă bine și se bĂ VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell” prospĂta dela cep în fie-care di? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

Listă de bucate românescă. De o cercetare numerosă se rĂgă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducĂtorul restaurantului.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 8 Decemvrie 1905.

Măsura sĂu greutate	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos.	13	—
"	Grău mijlociu	11	20
"	Grău mai slab	10	—
"	Grău amestecat	9	—
"	SĂcară frumĂsă. . . .	8	60
"	SĂcară mijlociă. . . .	8	—
"	Orz frumos	8	40
"	Orz mijlociu.	8	—
"	OvĂs frumos.	6	—
"	OvĂs mijlociu	5	40
"	Cucuruz	12	—
"	MĂlaiu (meiĂ)	13	—
"	MĂzĂre.	16	—
"	Linte	50	—
"	Fasole	24	—
"	SĂmĂnță de in	24	—
"	SĂmĂnță de cĂnĂpă . .	14	—
"	Cartoff.	2	60
"	MĂzĂriche.	—	—
1 kilĂ	Carne de vitĂ	1	20
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de Ăerbec. . . .	—	80
100 kil.	SĂu de vitĂ prospĂt. .	40	—
"	SĂu de vitĂ tonit. . . .	62	—

Nr. 14 — 1905.

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de directorĂ în Internatul-Orfelinat susținut de „Reuniunea Femeilor Române din Brașov” se deschide concurs cu termin de 30 de zile începĂnd dela ziua în care se face acĂst publicare în „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, în „Telegraful Român” din Sibiu, și în „Drapelul” din Lugoj.

I. Petentele au se documenteze:
1. Cunoștințe pedagogice fie a celea căștigate prin ștudiu teoretic, sĂu prin aplicațiune practică, sĂu prin amĂndouă.

2. Cunoștințe despre lucrul de mĂnă, despre croit de hĂine și despre menagiu.

3. Atestat de botez din care sĂ se vadă cĂ concurenta nu este mai tinĂrĂ de 30 de ani.

4. Atestat despre aplicarea ei de pĂnă acuma și despre purtarea morală.

5. Atestat medical, cĂ este sĂnĂtĂsă.

Angajamentul se face deocamdată numai provisoriu pe timp de un an de zile.

AlĂsa are sĂ-și ocupe locul de directorĂ la 2 sĂptĂmĂni după primirea decretului de alegere.

AlĂsa este datĂre a se supune tuturor dispozițiunilor AdunĂrii gen. a Reun. unei și a le comitetului, luate în interesul Internatului-Orfelinat.

II. Beneficiul împreunat cu acest post este:

1) 720 corone lĂfă în bani gata, care i-se plĂtesc în rate lunare anticipative.

2) Locuință și totĂ întreținerea în Internat.

III. Recursele sunt a se trimite la adresa președintei Reuniunii femeilor Române din Brașov, DĂmna Elena Sabadeanu în termenul arĂtat mai sus.

Din ședința comitetului ținută în Brașov, la 12/25 Noemvrie 1905.

Elena Sabadeanu m. p.
președintă.

Ioan Lengeru m. p.
secretar.

Primul stabiliment de vĂpsitorie artistică cu abur și spĂlĂtorie chemică

FABRICA. Str. nĂsipulu Nr. 1/a.
Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-Ă-vis de sala de concert.)

Se recomandă pentru vĂpsit Garde-robe de dame, bĂrbați, întregi ori desfĂcute, asemenea și pentru curățit.

Cu totĂ stima:
W. K rner.

1905. B. 1158/4.

(MĂsolat).

  felsĂge a KirĂly nevĂben!

A brass i kir. bt  jar sbir s g be- es lets rt s v ts g vel terhel t Dr. Bunea J nos elleni b n gyben Dr. Manoiu Miklós mv dl o k pvisel je  talt emelt v d f l t a Brassóban 1905. szeptember hó 30 napján a Hollanda Sándor jegyző könyv- vezető valamint védő Dr. Biecha O d n  gyv. részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a v d és védelem meg- halgat sa után k vetkez leg.

It lt:

Terhel t: Dr. Bunea János brassói lakás bűnösnek mondatik ki a btkv. 261.  -ban irt és a btkv. 261.  . szerint minő- s    becsületsértés vétségében el kovette az  talt, hogy   f.  . augusztus 11- n f - magánvádló Spudercza János kereskedőt kereskedésében itt Brassóban trocar, sz - már, disznó, parasztnak nevezte s  z rt a btkv. 261.  -a alapján a b kv.  1.  -a al- kalmazásával az 1892 évi XXVII. t. cz. 3.  -ban jelzett czélokra fordit nd , 15 nap alatt k l mben végrehajtás terhével ezen jar -bir s ghez befizet nd , behajthatlan- s g esetén a btrv. 53.  -a alapján 3 (H - rom) napi fogházra  tv ltoztat nd  50 ( t- ven) kor. p nzb nt t sre s a felmer l nd  b n gyi költségek viselésére it ltet k, mely költségek az 1890: XLIII. t. cz. 4.  . m - sodik bekezd.  rtelm ben egyelőre behaj- thatatlanoknak nyilvánítottak és köteles mv dl nak az  gyv di k pvisel ttel fel- merült költségei fejében 26 koronát 15- nap alatt k l mben végrehajtás terhével megfizetni.

Továbbá köteleztetik terhel t Dr. Bu- nea János, hogy ezen itéletet eg z ter- jedelm ben a Brassóban megjelenő „Ga- zeta Transilvaniei” czim  lapba a jogerőre emelkedéstől sz mit nd  15 nap alatt sa- j t költségét egye közzé, ellenesetben felj sositatuk f mag nv dl : Spudercza J - nos, hogy ezt közzé tegye s a közzététel- lel felmerült költségüket terhel t l végre- hajtás utján hajthassa be.

Ezen itélet jogerőre emelkedése után a terhel t felettes hatóságával k z ltni rendeltetik.

Indokok:

A biróság meg llapit t a megesk tet t tanuk: Savu Katalin, Királyhalmi György  s Russu János vallomásai alapján, hogy terhel t Dr. Bunea János f.  vi augusztus 11- n d. e. 11—12  ra között fő mag - vádló Spudercza János Keresked s be ment és ottan a „Desteptarea” czim  rom n lapnak egy sz m t megv ve f mag nv d- l nak elejébe tartotta, hogy miért árulja a „Desteptarea” czim  lapot és hogy erre  tet paraszt, trocar, disznó, sz m r kife- jez sek használata k pezzi a btk. 261.  -ban irt és ezen  . szerint 1000 koronáig terjedő p nzb nt t ssel b ntet nd  becsületsértő- s vétségét, melyben terhel t a f ntti tanuk alapján bűnösnek volt mond nd .

Terhel tnek azon védekezése, hogy    z rt, mert f mag nv dl   tet kérdőre vonta, hogy miért nem k z n, csak azt mondta: „paraszt” (mitocan) nem bizonyult be, mert arról tanuk mint sem tudnak.

A b nt t s k mérésénél tekintetbe

vétetett enyhit  körülményként terhel t büntetlen előélete és nyomatekos s lyo- s t  körülményként terhel t nagy fokú m - velts ge, mely mellett be nem bizonyított indok n k l a neki tulajdonított bántó- tendő cselekményt el kovette.

A b n gyi költségek és az itélet k z- hírré való tétele iránti határozat a B. P. 4 0.  -n és a btk. 277.  -n alapszik.

Brassó, 1905. szeptember 30- n.

A kir. jar sbir s g.
Reich Gyula, m. p.
kir. jbr o.

6500—905. bft  sz.
1905. B. 1158/5.

M solat.

  felsĂge a KirĂly nevĂben!

A brassói kir. törvényszék mint b n- tet  felebbviteli biróság Dr. Jahn Frigyes kir. törvényszéki biró elnöklete alatt, Os - sz r Béla, kir. törvényszéki biró, Dr. Scho- beln Károly kir. törvényszéki biró, Berze Arpád, kir. törvényszéki aljegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett be- c let s rt s vétsége miatt vádolt Dr. Bu- nea János ellen a brassói kir. jar sbir s g előtt folyamatra tett a 1905.  vi szeptem- ber hó 30 ik napján kelt 1905. B. 1158/4. számú itélettel befejezett bűnügyet a védő részéről vádolt b n s g nek meg-  llapit sa miatt használt felebbezés foly- t n fel vizsg lat alá vev n, dr. Dan Emil, ügyvéd, mint védő és Dr. Manoiu Miklós, ügyvéd, mint magánvádló képviselője je- lenl t ben 1905.  vi november hó 7-ik napján Brassóban megtartott nyilvános f - tárgyalás alapján következően

itélt:

A kir. törvényszék az első fokú bi- r s g itéletét indokai alapján helyben- hagyja  s k telezi v doltat, hogy Spu- dercza J nos mag nv dl nak a felebbviteli elj r sban k pviseltet   vel felmer lt k lts- s g fej ben 10 koron t 15 nap  s v gre- hajt s terhe alatt megfizesse; — Dr. D n Emil  s Dr. Manoiu Miklós, ügyvéd, dijait 10—10 koron ban  llapitja meg megbi- zoikkal szemben.

Brassó, 1905. november 7-în.

P. H. Ve r Gy rgy s. k.
eln k.
Dr. Schobeln Károly s. k.
el d d.

5 Cor ne
 s mai mult
c știg pe di
dela

Societatea de tricota j mecanic
cu lucrători de casă.

Se caută persoane de ambele sexe pentru
lucru de impletit pe mașina noastră. —
Lucru simplu și iute, peste tot anu în casă.
Nu este de lipsă cunoscință specială — De
p rtarea n'are nimic de a face, căci noi vin-
dem lucrul. — Adresa:

Hausarb iter-Strickmaschinen-Gesellschaft
THOMAS H. WHITTICK & Co.
Prag, Petersplatz 7—605.
TRIEST. Via-Campana 13—605.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, d c  f c re cuti  este provădută cu marca de
apărare a lui A. Moll  s cu subscrierea sa.

Prin efectul de leucire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greu-
t ților celor mai cerbiciose la stomach  s p ntece, in contra c rcelilor  s areclei la sto-
mach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de s nge, haemoroidelor  s
a celor mai dierite b le femeesci a luat acest medicament de casă o r sp ndire, ce
cresce mereu de mai multe decenii incoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Cor ne 2.—
Falsific țiile se vor ur mări pe cale judecătoresc .

Franzbranntwein  s sare a lui Moll.

Veritabilă numai, d c  fiecare sucl  este provădută cu marca de scutire  s cu
plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul  s sarea este f rte bine cunoscută ca un remediu popular cu de-
osebire prin tras (frotat) alin  durerile de g ldin   s reumatism  s a altor urmări de r c l .
Prețul unei sticle originale plumbate, Cor  e 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii  s dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cul-
tivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii  s adulți. Prețul unei buc ti Cor. — 40
Cinci bucăți Cor ne 1.80. Fie-care bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca
de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin
Farmacistul A. MOLL,
c.  s p. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provincia se efectuează g linc prin rambursă postal .
La depozite se se cer  anmuit preparată provădute cu isc lțitura  s marca
de apărare a lui A. MOLL.
Depozite in Brașov: la d-nii farmaciștii Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neut dter
 s engros la D. Eremia Nepoții.